

Over het vak

Harma Heikens, beeldhouwer: op zoek naar andere betekenislagen

Tekst: Arjo Passchier
Fotografie: Harma Heikens

Wat behelst het vak voor jou?

'Ik ben beeldhouwer en maak beelden en multimedia-installaties. Het is lastig mijn werk in een bepaalde categorie in te delen, maar ik hoor bij de hedendaagse figuratieve beeldhouwkunst. Als kunstenaar wil ik het venster op de wereld, zoals wij dat aangereikt krijgen, iets groter maken. Van beelden die zich op een vanzelfsprekende manier aan ons voordoen, wil ik andere betekenislagen laten zien. Mijn werk wordt vertegenwoordigd door Witzenhausen Gallery in Amsterdam en New York. Naast tentoonstellingen in de VS heb ik de gelegenheid gehad onder meer te exposeren in Duitsland, Rusland, Spanje en Mexico. Recent zelfs in Groningen, waar ik de laatste tien jaar geen podium had gehad.'

Wat houdt je vakinhoudelijk bezig?

'Het interesseert me welke thema's tot uitdrukking komen in de populaire cultuur en op welke manier. Daaraan kun je veel aflezen. Populaire cultuur is, anders dan kunst, ondersteunend voor de ideeën die er in een bepaalde periode leven. In een periode van oorlog bijvoorbeeld is gewelddadige *fantasy* vaak populair; is de oorlog voorbij, dan zie je een hausse aan realistische antioorlogsfilms. In mijn werk gebruik ik het beeldend idioom van de populaire cultuur om iets te zeggen over minder populaire thema's. Mijn inspiratie haal ik uit film en literatuur, zoals de boeken van Elfriede Jelinek en Michel

Houellebecq, en ik gebruik natuurlijk het internet.'

Wat biedt de stad jou als kunstenaar?

'De stad Groningen is geen voedingsbodem voor mijn werk, maar belemmert mij ook niet. Ik denk niet dat het invloed op mijn kunstenaarschap zou hebben als ik elders in Nederland zou wonen. Maar in een stad als New York, waar alles zich op een heel andere schaal afspeelt, kijk je wel anders naar je werk. De schaal van de omgeving maakt een groot verschil. Groningen is een leuke stad, alles binnen handbereik, maar op cultureel gebied biedt ze mij niet veel. Groningen als creatieve stad zou haar ambities realistisch moeten houden, het heeft niet de potentie het culturele centrum van Europa te worden, dat is natuurlijk onzin. Maar het zou goed zijn als er nog een paar initiatieven bij kwamen voor kunstenaars en andere in cultuur geïnteresseerden. Deze groep is groot in Groningen en wordt onvoldoende bediend. Veel kunstenaars hebben hier nauwelijks een podium. Een kunsthall zou bijvoorbeeld leuk zijn. De tendens die ik momenteel als hinderlijk ervaar is het idee dat een kunstenaar de stad iets anders zou moeten bieden dan kunst. Kunstenaars zouden moeten worden ingezet in achterstandswijken of voor educatieve doeleinden... Een kunstenaar is niet per definitie iemand die geschikt is mensen van 12 tot 18 jaar op te voeden in de kunsten. Daar heb je docenten voor, die zijn ervoor opgeleid om kinderen de waarde van kunst in te laten

zien. Ook instellingen zoals het CBK en het Groninger Museum hebben die functie. Het is de taak van de stad kunstenaars podia te bieden, en daar zijn er hier niet veel van. De taak van de kunstenaars is die podia te vullen.'

Wat biedt de kunst de stad?

'Mijn werk wordt gezien als verontrustend. Ik maak geen werk om mensen te behagen, dat is meer de taak van een reclamebureau. Waar ik ook ben, de reacties op mijn werk verschillen niet zoveel, het wordt elders in de wereld op dezelfde manier begrepen. Er is wel verschil in hoe het werk ontvangen wordt. Het is mijn ervaring dat het publiek buiten Nederland serieuzer met kunst omgaat, de gesprekken erover zijn diepgaander. De status van kunstenaars in het buitenland is hoger. In Nederland zou een beetje meer respect voor kunstenaars prettig zijn. Soms denk ik dat de Nederlander, in het algemeen, weinig culturele belangstelling heeft. Het lijkt of het als steeds minder beschamend wordt gezien cultuurloos te zijn. Er heerst een burgerlijk hedonisme met als enig perspectief een economisch perspectief. Dat is slecht voor het kunstklimaat. Kunstenaars werken over het algemeen hard voor weinig. Dat doen ze omdat ze vinden dat het nodig is. Dingen hebben geen betekenis als er geen kunstenaars, schrijvers, theatermakers zijn die hun visie laten zien.' ■

www.harmaheikens.nl